

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 19 april 2024

Saken

Omställningsstudiestöd; medel

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte, den 25 juli 2023, om omställningsstudiestöd för studier på en YH-utbildning under perioden 21 augusti 2023 – 31 maj 2024. Han uppgav att han jobbar inom offentlig sektor och att hans arbetsgivare är SJ AB.

CSN avslog ansökan med motiveringen att NN inte kan få omställningsstudiestöd eftersom pengarna för omställningsstudiestöd är slut för de som arbetar eller senast har arbetat inom offentlig sektor. Av beslutet framgår även följande. Pengarna för ansökningar med studier under det andra kalenderhalvåret 2023, tog slut den 2 april 2023. NN:s ansökan kom in till CSN den 25 juli 2023.

NN begärde omprövning av CSN:s beslut och anförde i huvudsak att SJ AB tillhör privat sektor men han skrev fel i ansökan och skrev offentlig sektor istället för privat sektor. NN bifogade även sitt anställningsavtal av vilket bland annat följande framgår. Inom SJ koncernen bedrivs persontrafik av både moderbolag och dotterbolag. Detta kan komma att innebära att NN även kör trafik för annat bolag inom koncernen då företagen samverkar genom att köpa tjänster av varandra.

CSN avslog återigen ansökan med motiveringen att NN inte kan få omställningsstudiestöd eftersom med arbete i offentlig sektor räknas arbete i företag och organisationer som till mer än hälften ägs av staten eller av en eller flera kommuner. Statens ägarandel av SJ AB är 100 procent och är därmed offentlig sektor. CSN uppgav även att pengarna för omställningsstudiestöd är slut för de som arbetar eller senast har arbetat inom offentlig sektor. Pengarna för ansökningar med

studier under det andra kalenderhalvåret 2023, tog slut den 2 april 2023. NN:s ansökan kom in till CSN den 25 juli 2023.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Han tillhör privat sektor och CSN borde inte tolka det annorlunda. År 2001 slutfördes privatiseringen av järnvägen och gamla SJ hade då delats upp i mindre delar som bolagiserades. Persontågstrafiken fick företagsnamnet SJ AB som då bolagiserades med eget vinstkrav och personalen blev privatanställd. Enligt en löneadministratör vid SJ AB är han privat anställd. NN hänvisade även till ekonomifakta.se.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet med ett yttrande samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN framförde även i huvudsak följande i yttrandet. SJ ägs hundra procent av staten därav anser CSN att NN ska tillhöra offentlig sektor trots att han är privat anställd av SJ AB. CSN anser att beslutet inte ska ändras.

NN har beretts möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande, men han har inte hörts av.

Nämnden begärde därefter ett tilläggsyttrande från CSN:s rättsavdelning och CSN framförde i huvudsak följande i yttrandet.

[CSN har i enlighet med sitt bemyndigande i förordningen om omställningsstudiestöd föreskrivit om vad som ska anses utgöra förvärvsarbete i offentlig sektor. Av föreskriften följer att med förvärvsarbete i offentlig sektor avses arbete i

- offentlig förvaltning,
- statliga affärsverk, samt
- företag och organisationer som till mer än hälften ägs av staten eller av en eller flera kommuner.

Av konsekvensutredningen som ligger till grund för föreskriften i 2 kap. 2 § CSNFS 2022:5 framgår följande.

För att kunna hänvisa en studerande till antingen potten för offentlig eller privat sektor, bör det vara tydligt fastställt hur uppdelning av olika verksamheter ska göras. CSN måste därför föreskriva om vad som ska avses med arbete i privat respektive offentlig sektor. Den definition CSN väljer att utgå ifrån bör dessutom vara allmänt accepterad och möjliggöra en tydlig uppdelning mellan offentlig och privat sektor.

Statistikmyndigheten SCB ansvarar för officiell statistik och annan statlig statistik. En del av SCB:s officiella statistik är yrkesregistret med yrkesstatistik. CSN bedömer att detta statistikunderlag är lämpligt att utgå från för att avspegla andelen förvärvsarbetande i privat respektive offentlig sektor. I yrkesregistret kan utläsas att SCB vid bedömningen av antalet anställda i privat respektive offentlig sektor utgår från att anställda i offentlig sektor är de som arbetar inom offentlig förvaltning, statliga affärsverk samt i företag och organisationer som till mer än hälften ägs av staten eller av en eller flera kommuner. CSN föreslår att myndighetens föreskrifter utformas med utgångspunkt i denna uppdelning.

Av Regeringens skrivelse 2022/23:140 framgår 2023 års redogörelse för företag med statligt ägande. I denna skrivelse framgår att SJ AB ägs till 100 procent av staten. NN har i sitt överklagande hänvisat till information på ekonomifakta.se. För CSN:s bedömning saknar det emellertid betydelse hur ekonomifakta.se kategoriserar anställda i ett statligt ägt bolag. SJ AB är helägt av staten. Av CSN:s föreskrift följer att arbete vid ett företag som ägs till mer än hälften av staten är att se som förvärvsarbete i offentlig sektor. NN förvärvsarbetar således inom offentlig sektor i här aktuellt avseende.]

NN har beretts möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande, men han har inte hörts av.

Författningsbestämmelser

Av 4 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår följande. Omställningsstudiebidrag får lämnas i mån av tillgång på medel. Omställningsstudielån lämnas endast för sådan vecka som omställningsstudiebidrag lämnas för.

Anvisade medel fördelas mellan studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat huvudsakligen i privat sektor och studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat huvudsakligen i offentlig sektor. Fördelningen av medel mellan de två grupperna ska avspegla andelen förvärvsarbetande i privat respektive offentlig sektor.

Av 2 § förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd får Centrala studiestödsnämnden meddela närmare föreskrifter om vad som ska anses utgöra förvärvsarbete i huvudsakligen privat respektive offentlig sektor enligt 4 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd.

Av 2 kap. 2 § CSNFS 2022:5 framgår att med förvärvsarbete i offentlig sektor enligt 4 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd avses arbete i offentlig förvaltning, statliga affärsverk samt företag och organisationer som till mer än hälften ägs av staten eller av en eller flera kommuner.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden inleder med att konstatera att enligt 4 § lagen om omställningsstudiestöd lämnas omställningsstudiestöd i mån av tillgängliga medel. Anvisade medel fördelas mellan studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat huvudsakligen inom privat sektor och studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat huvudsakligen inom offentlig sektor.

I det här fallet gäller frågan principerna för bedömningen om en person är offentlig anställd eller privat anställd samt frågan om NN tillhör privat eller offentlig sektor.

NN ansökte, den 25 juli 2023, om omställningsstudiestöd för studier under perioden 21 augusti 2023 – 31 maj 2024. NN uppgav först att han är anställd av SJ AB och att han arbetar inom offentlig sektor, men ändrade därefter sina uppgifter och uppgav att han tillhör privat sektor.

CSN har i enlighet med sitt bemyndigande i förordningen om omställningsstudiestöd föreskrivit om vad som ska anses utgöra förvärvsarbete i offentlig sektor. Av Regeringens skrivelse 2022/23:140 framgår 2023 års redogörelse för företag med statligt ägande. I denna skrivelse framgår att SJ AB ägs till 100 procent av staten och är därmed helägt av staten. Av CSN:s föreskrift följer att arbete vid ett företag som ägs till mer än hälften av staten är att se som förvärvsarbete i offentlig sektor.

Överklagandenämnden konstaterar därmed att NN förvärvsarbetar inom offentlig sektor i här aktuellt avseende. För den som tillhör offentlig sektor var tillgängliga medel för omställningsstudiestöd avseende studier som påbörjas under andra kalenderhalvåret 2023 slut den 2 april 2023 och NN:s ansökan inkom först den 25 juli 2023. Det saknas då tillgängliga medel för att bevilja honom omställningsstudiestöd och överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Ulrika Hellgren

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg.

Föredragande: Ulrika Hellgren

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning